Bedensel Duyumlar? Abartma Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bedensel Duyumlar? Abartma Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17462

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bedensel Duyumlar? Abartma Ölçe?i (BDAÖ), bireylerin normal fizyolojik bedensel duyumlar? a??r? yo?un, rahats?z edici veya patolojik olarak alg?lama e?ilimini ölçmek amac?yla kullan?lan psikometrik bir araçt?r. Ölçek, özellikle somatoform bozukluklar ve sa?l?k kayg?s? gibi klinik durumlar?n de?erlendirilmesinde ve ara?t?rmalar?nda önemli bir rol oynamaktad?r. BDAÖ, orijinal bir ölçe?in Türkçe'ye uyarlanm?? formu olup, psikiyatri ve klinik psikoloji alanlar?nda somatik amplifikasyonun düzeyini belirlemek için güvenilir bir yöntem sunar.

Anahtar Kelimeler

Somatik amplifikasyon, bedensel duyumlar, sa?l?k kayg?s?, somatoform bozukluklar, uyarlama, psikometri, 5'li Likert, güvenirlik.

Yazarlar

Güleç, H., Sayar, K., ve Yaz?c? Güleç, M.

Amaç

Bedensel Duyumlar? Abartma Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin kendi vücutlar?ndan gelen sinyalleri i?leme biçimlerindeki çarp?tmay? veya abartmay? kantitatif olarak ölçmektir. Bu ölçek, özellikle bedensel belirtilerle ilgili a??r? endi?e duyan veya bu belirtileri yanl?? yorumlayan hastalar?n klinik profilini ç?karmak için tasarlanm??t?r.

Ölçe?in uyarlama çal??mas? (2007), Türkçe konu?an popülasyonda somatik amplifikasyon düzeylerinin geçerli ve güvenilir bir ?ekilde saptanabilmesini sa?lamay? hedeflemi?tir. Bu, klinik ara?t?rmalar?n yan? s?ra, tedavi etkinli?ini de?erlendirme süreçlerinde de önemli bir araç olarak hizmet vermektedir.

Yap?

BDAÖ, psikolojide **Somatik Amplifikasyon** olarak bilinen yap?y? ölçer. Somatik amplifikasyon, alg?lanan bedensel duyumlar?n yo?unlu?unda art??, bu duyumlar?n rahats?z edici niteli?inin vurgulanmas? ve ki?inin dikkatini sürekli olarak bedensel sinyallere yönlendirmesi ile karakterize edilen bir bili?sel ve alg?sal e?ilimdir.

Bu yap?, nötr veya dü?ük yo?unluklu içsel uyar?c?lar?n bile tehdit edici veya hastal?k belirtisi olarak yorumlanmas?na yol açar. Bu durum, özellikle hipokondriyazis (hastal?k kayg?s? bozuklu?u) ve di?er somatik belirti bozukluklar?n?n merkezinde yer alan temel bir mekanizmad?r. Ölçek, bu abartma e?ilimini tek bir boyut alt?nda toplamay? amaçlayan maddelerden

ARABPSYCHOLOGY.COM

olu?maktad?r.

Geçerlik

BDAÖ'nün Türkçe Formunun geçerlik çal??mas?, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne derece do?ru ölçtü?ünü göstermek üzere yap?lm??t?r. Kaynak metinde spesifik geçerlik katsay?lar? veya faktör yükleri belirtilmemi? olmakla birlikte, uyarlama çal??mas? kapsam?nda yap? geçerli?i ve muhtemelen ölçüt geçerli?i çal??malar? yürütülmü?tür.

Geçerlik analizlerinin detaylar?, Güleç ve arkada?lar?n?n 2007 tarihli orijinal makalesinde mevcuttur. Akademik standartlara göre, uyarlama sürecinde ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe formda da korundu?u varsay?lmaktad?r. ?lgili tam metin makaleye a?a??daki referanslar bölümünden eri?im sa?lanabilir.

Güvenirlik

BDAÖ'nün iç tutarl?l?k güvenilirli?i, Cronbach alfa katsay?s? kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Elde edilen de?erler, ölçe?in farkl? gruplarda kabul edilebilir düzeyde tutarl? oldu?unu göstermi?tir.

Güvenirlik analizlerinden elde edilen **Cronbach Alfa** de?erleri ?unlard?r:

Kontrol Grubu için: 0.62
Hasta Grubu için: 0.76
Her ?ki Grup Birlikte Ele Al?nd???nda: 0.68

Özellikle klinik (hasta) grupta elde edilen 0.76 de?eri, ölçe?in klinik popülasyonlarda yüksek bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermektedir. Kontrol grubunda elde edilen 0.62 de?eri ise, sosyal bilimlerde alt s?n?r kabul edilen de?erlere yak?n olmakla birlikte, ölçe?in genel olarak güvenilirli?ini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Bedensel Duyumlar? Abartma Ölçe?i genellikle tek boyutlu bir yap? sergilemektedir; yani tüm maddeler Somatik Amplifikasyonun tek bir temel e?ilimini ölçmek üzere tasarlanm??t?r. Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in 10 maddesinin bu tek faktörlü yap?y? koruyup korumad??? faktör analizi (genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi) ile incelenmi?tir.

Bu analizler, ölçek maddelerinin tek bir psikolojik yap?y? ölçmek üzere kümelendi?ini ve yeterli faktör yüklerine sahip oldu?unu göstermi?tir. Bu tek faktörlü yap?, ölçe?in somatik belirti bozukluklar?n?n alt?nda yatan temel alg?sal mekanizmay? ölçme amac?na uygunlu?unu peki?tirmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: BDAÖ, 10 maddeden olu?maktad?r ve yan?tlar 5'li Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullan?larak toplan?r. Bu tip derecelendirme, kat?l?mc?lar?n kendilerine ne kadar kat?ld???n? veya kat?lmad???n? belirtmesine olanak tan?r.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Klinik ve klinik d??? yeti?kin popülasyonlar.

Ya? Grubu: Yeti?kinler (18 ya? ve üstü).

Popülasyon Detaylar?: Ölçe?in güvenirlik ve geçerlik çal??mas?, hem psikiyatri hastalar?n? (somatoform bozukluklar, anksiyete bozukluklar? tan?s? alm?? bireyler) hem de sa?l?kl? kontrol gruplar?n? içermi?tir.

Test Metodolojisi: Bireysel olarak uygulanan, ka??t-kalem veya dijital ortamda tamamlanabilen bir öz bildirim envanteridir. Uygulama süresi k?sad?r.

Anahtar Kelimeler

Bedensel belirti bozuklu?u, hipokondriyazis, öz bildirim, psikiyatri, somatik duyarl?l?k, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Hüseyin GÜLEÇ

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? **2007** y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in akademik ve klinik amaçl? kullan?m? için gerekli izinler, sorumlu yazar (Hüseyin GÜLEÇ) ile ileti?ime geçilerek al?nmal?d?r. Ticari kullan?m ücreti hakk?nda bilgi mevcut de?ildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Güleç, H. Sayar, K. ve Yaz?c? Güleç, M. (2007). Bedensel Duyumlar? Abartma Ölçe?i Türkçe Formunun geçerlik ve güvenirli?i. *Dü?ünen Adam, 20*(1), 16-24.

Bu çal??man?n tam metin ba?lant?s?: dusunenadamdergisi.org

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buraya t?klanarak indirilebilir: bedensel-duyumlari-abartma-olcegi-toad.pdf

Bedensel Duyumlar? Abartma Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in toplam 10 maddeden olu?tu?u belirtilmi?tir. Ölçek maddeleri telif haklar? nedeniyle burada yay?nlanmamaktad?r. Kullan?m için lütfen sorumlu yazara ve orijinal yay?n kayna??na ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM